

ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Β΄-ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Μπέρτολτ Μπρεχτ, Για τον όρο «μετανάστες»

1. Πού, πότε και κάτω από ποιες συνθήκες γράφτηκε το ποίημα;

2. Ο ποιητής χρησιμοποιεί το _____ πρόσωπο. Σε ποιους αναφέρεται και γιατί βρίσκονται μακριά από την πατρίδα τους;

3. Πώς διαφοροποιούνται από τους μετανάστες (κάτω από ποιες συνθήκες έφυγαν, πού επέλεξαν να καταφύγουν, ποια η στάση τους);

4. Στους στίχους “χωρίς τίποτα να ξεχνάμε... τίποτα να συγχωράμε” έχουμε _____. Στους στίχους “Α, δε μας ξεγελάει ... απ’ τα στρατόπεδά τους” έχουμε _____ και _____ εικόνα. Ερμηνευτικά “ασύχαστοι” σημαίνει _____ και “μολεύει” σημαίνει _____.

5. Να εντοπίσετε ένα ασύνδετο σχήμα και μία μεταφορά.

6. “Ακούμε ίσαμε εδώ τα ουρλιαχτά που αντιλαλούν από τα στρατόπεδά τους” : Λαμβάνοντας υπόψη πότε γράφτηκε το ποίημα, τι θεωρείτε ότι προφητεύει ο ποιητής (προοικονομία);

7. “Εμείς οι ίδιοι μοιάζουμε των εγκλημάτων τους απόηχος” : Σε ποια εγκλήματα του ναζιστικού καθεστώτος αναφέρεται με την παραπάνω παρομοίωση;

8. Οι συνθήκες διαβίωσης των πολιτικών εξόριστων ήταν α) εύκολες ή β) δύσκολες; Ποια φράση επιβεβαιώνει την επιλογή σας;

9. Στο τετράδιο να περιγράψετε τα συναισθήματα των πολιτικών εξόριστων.

10. “ Η τελευταία λέξη δεν ειπώθηκε ακόμα ”: Η κατάληξη του ποιήματος είναι αισιόδοξη ή απαισιόδοξη; Να σχολιάσετε την υπόσχεση-δέσμευση που κρύβει.

11. Ολοκληρώνοντας την ανάλυση του ποιήματος διαπιστώνουμε τα θεματικά κέντρα α) αντιπαράθεση μεταξύ _____ και _____

β) διώξεις _____ γ) ηθικό χρέος για _____ απέναντι σε καθεστώτα που προάγουν την _____ και την _____.

12. Το ποίημα είναι γραμμένο σε _____ στίχο που σημαίνει ότι δεν υπάρχει _____ ούτε _____ και ο αριθμός των συλλαβών ανά στίχο είναι _____. Τέλος δεν υπάρχουν στροφές αλλά αποτελεί ένα _____ σύνολο.

13. Μέσω της αντιστοίχισης με παραδείγματα από την νεότερη ελληνική ιστορία να γίνει διάκριση των όρων *μετανάστης* – *πρόσφυγας* – *πολιτικός εξόριστος*:

αριστεροί διανοούμενοι, αντιστασιακοί
επιζώντες Μικρασιατικής καταστροφής
εργάτες σε Γερμανία, Αμερική, Αυστραλία

μετανάστες
πολιτικοί πρόσφυγες
πρόσφυγες

14. Αφού διαβάσετε το παρακάτω ποίημα του Γιάννη Ρίτσου από *Τα ημερολόγια εξορίας* (1975), να αναζητήσετε ομοιότητες ή διαφορές σχετικές με τη θέση που βρίσκονται οι δύο ποιητές. Σε ποια άλλες ιστορικές περιόδους της νεότερης Ελλάδας υπήρξαν πολιτικοί πρόσφυγες;

Πολλά πράγματα μάς δυσκολεύουνε. Πολλά.

Πρέπει να πλύνουμε τὰ πιάτα μας, τὰ ροῦχα μας

να κουβαλήσουμε νερό ἀπ’ τὴ βρύση μὲ τὶς μεγάλες στάμνες

να σκουπίσουμε τὸ θάλαμο δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὴ μέρα

να μπαλώσουμε καμμιά κάλτσα καὶ τὰ λόγια μας -

Τρυπᾶνε γρήγορα κι οἱ χτεσινὲς κουβέντες

τὰ πρόσωπα ἀλλάζουν ὅσο τὰ κοιτάξεις

μπορεῖ ν’ ἀλλάξεις καὶ σὺ - γιατί κοιτάζοντας τὰ χέρια σου

καταλαβαίνεις πὼς μάθανε πιά σὲ τοῦτες τὶς δουλειὲς

σὲ τοῦτες τὶς μέρες, σὲ τοῦτα τὰ σεντόνια

γνωρίζουν τὸ σανίδι τοῦ τραπεζιοῦ γνωρίζουν τὴ λάμπα

ξανακάνουν τὴν ἴδια κίνηση μὲ πιότερη σιγουριά

δὲν παραξενεύονται. Ἡ φωτιά

θέλει συδαύλισμα, λιγότεψε -
τοῦτο εἶναι πού συλλογιόμαστε.

(4 Νοεμβρίου 1948)

Ομοιότητες: _____

Διαφορές: _____

YOUTUBικά και άλλα Διαδικτυακά:

- Παρουσιάσεις: <https://www.slideshare.net/evageliapatera/ss-86135393>
<https://www.slideshare.net/mariaroussi/ss-56099547>
- Πληροφορίες: http://pierfilologia.blogspot.com/2014/04/blog-post_26.html
http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos_Politismos/logotexnia/B-metanastes.htm
- Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=hroKdAC4tW4&t=114s>
<https://www.youtube.com/watch?v=57VJAcdfpSA>
<https://www.youtube.com/watch?v=O8wszbGhMEE&t=54s>
<https://www.youtube.com/watch?v=pgodH8pql3I&t=98s>
<https://www.youtube.com/watch?v=ncmyDdjLfms>

